



Tisztelettel emlékezünk Földi Ervinre, a magyar térképészet jelentős személyiségére, aki 2021. november 8-án, életének 91. esztendejében elhunyt. A földrajzi nevek szakterületének nagy alakjától egykori kollégája, Mikesey Gábor soraival búcsúzunk.

Földi Ervin személyében nemcsak a jó kollégát, a nagyszerű elmét, a kiváló kutatót búcsúztatjuk: nem túlzás kijelenteni, hogy a térképészeti-földmérési ágazatnak az egyik történelemformáló személyisége volt a közelmúlt évtizedeiben. Az embert, aki együttműködésből, kollégái támogatásából példát mutatott, aki nem tudott segítségkérésre nemet mondani. Amellett, hogy szívós kötelességtudással művelte, kutatta, formálta szakmájának egy jelentős szeletét, magas szinten képviselni is tudta azt, itthon és nemzetközi téren egyaránt. Térképészek generációit képezte a térkép- és a nyelvtudomány közös területén valóságos iskolát teremtve.

Földi Ervin 1931. március 6-án született Budapesten. Érettségi vizsgáit követően a Honvéd Térképészeti Intézetben helyezkedett el. Két év után szemének fokozódó romlása miatt fel kellett hagynia a térképrajzolással, de parancsnokai – köztük Rédey István – meg akarták tartani a szakmának a térképkészítésben jó eredményeket produkáló és nyugati nyelveket beszélő, tehetséges fiatalembert, ezért továbbtanulásra ösztökélték. Kezdetben a szegedi JATE-n tanult földrajzot és földtant, majd átjelentkezett az ELTE-re az éppen meginduló egyetemi térképészeti képzés miatt, így az első diplomás térképész generáció tagjaként végezhetett 1957-ben.

Munkáját a Kartográfiai Vállalatnál (KV) kezdte, de már ebben az időben sűrűn bedolgozott a felettes Állami Földmérési és Térképészeti Hivatalba, alapvetően idegen nyelvi tájékozottsága alapján. A Takács Józseffel és Hőnyi Edével kialakított szakmai és személyes barátság fordította a földrajzi nevek felé. A kezdetektől figyelemmel kísérhette a földrajzi nevek egységesítése terén kibontakozó nemzetközi együttműködést, majd az ennek a folyamatába illeszkedő magyarországi kezdeményezéseket. A KV-nál végzett szerkesztői tevékenysége mellett részt vett a Földrajzinév-bizottság (FNB) 1963-as megalakításában. A bizottság első titkára lett, és viselte a posztot 1978-ig, amikor Radó Sándor távozását követően a bizottság elnöke lett. 1969-től nyugdíjazásáig, 1991-ig a Földmérési Intézet (FÖMI) állományába tartozott, ahol teljes munkaidejét a földrajzi nevek szerteágazó ügyeinek szentelhette. Az FNB elnöki tisztét 2004-ig látta el, de utána is igen aktívan részt vett a bizottság munkájában 2011-ben bekövetkezett kényszerű távozásáig.

Földi Ervin hosszú évtizedeken keresztül szinte egy személyben koordinálta a bizottság munkáját, amely az ő precízen előkészített és dokumentált anyagai alapján végezte tevékenységét. Az ő működésének köszönhetően nyerte el a bizottság a tárcaközi kormánybizottság státuszát és munkájának jogszabályi rendezését.

Nevéhez számos korszakos jelentőségű mű részbeni szerzősége, szerkesztése, kiadása kötődik. Kiemelkedik ezek közül a földrajzi nevek helyesírásának két szabályzata (Fábián Pállal és Hőnyi Edével közösen); a Kartográfiai értelmező szótár; a Magyarország

földrajzinév-tára sorozat jelentősebb földrajzi neveket meghatározó kötetének két kiadása. Az ő főszerkesztésében látott napvilágot a sorozat 19 megyei kötete, amelyre a jelenlegi Földrajzinév-tár adatbázis támaszkodik, továbbá az első hivatalos magyar országnévjegyzék. Számptalan térképszerkesztői munkája mellett a Politikai világtérkép (1982) és a Földrajzi világtatlasz (1985) névjegyzéke mind a mai napig hatással van földrajzinév-írásunkra.

A neve említése nélkül is jelen vannak munkánkban a topográfiai és földmérésí térképek névírásí szabályzatai, a szakértői véleményeí, lektorálásai. Térképi névírás című egyetemi kézíratos jegyzete alapján több évtizeden át tanította a térképésznövendékeket az ELTE-n a nyelvileg (helyesírás, névhasználat, stílusztika) igényes földrajzinév-írásra. Térképészként indult, idővel egyes nyelví kérdésekbén is szakértővé vált, tagja volt a MTA Magyar Nyelví (korábban Helyesírásí) Bizottságának.

Földi Ervín képviselte hazánkat az ENSZ első három földrajzinév-egységesítési konferenciáján (United Nations Conference on the Standardization of Geographical Names). Jelentős szerepe volt az ENSZ Földrajzinév-szakértői Csoport (UNGEGN) munkájában. Különösen a nem latin betűs nyelvek földrajzi neveinek átírása kérdéseiben fejtette ki tevékenységét. Oktatói munkásságával, nemzetközi kurzusok előadójaként is segítette az UNGEGN munkáját (Indonézia 1982, 1989). Titkárként (1972–77), majd elnökként (1992–97) vezető szerepet játszott a mi földrajzi divíziónk (UNGEGN East Central and South-East Europe Division) munkájában. 1964–72 között részt vett a Nemzetközi Térképészeti Társulás (ICA) többnyelvű térképészeti szótárának munkáiban.

Földi Ervín tevékenységét kétszer ismerték el a Térképészet kiváló dolgozója (1965, 1970) kitüntetéssel, majd megkapta a szakma legmagasabb elismeréseit, a Lázár deák emlékérmét 1982-ben és a Fasching Antal-díjat 2004-ben.

Szeretett kollégánk hosszú betegség után, 2021. november 8-án távozott a földi létből.

Mikeşy Gábor
2021. november 29.

A Lechner Tudásközpont honlapjáról (<https://lechnerkozpont.hu/cikk/foldi-ervinre-emlekezunk>)